

**FITXA IDENTIFICATIVA****Dades de l'Assignatura**

<b>Codi</b>	42899
<b>Nom</b>	Xarxes socials i iniciatives emprenedores
<b>Cicle</b>	Màster
<b>Crèdits ECTS</b>	11.0
<b>Curs acadèmic</b>	2023 - 2024

**Titulació/titulacions**

<b>Titulació</b>	<b>Centre</b>	<b>Curs</b>	<b>Període</b>
2107 - M.U. en Cooperació al desenvolupament 11-V.2	Facultat de Geografia i Història	1	Segon quadrimestre

**Matèries**

<b>Titulació</b>	<b>Matèria</b>	<b>Caràcter</b>
2107 - M.U. en Cooperació al desenvolupament 11-V.2	2 - Planificació integral del desenvolupament local	Optativa

**Coordinació**

<b>Nom</b>	<b>Departament</b>
ABELED0 SANCHIS, RAUL	110 - Economia Aplicada

**RESUM****MATERIA FOMENT D'INICIATIVES EMPRESARIALS**

La creació d'una empresa mitjançant l'emprenedoria ordinària estableix el marc per a la comprensió de l'existència d'alternatives. Només amb el coneixement de la realitat podem construir les alternatives i aquest és justament l'objectiu d'aquest mòdul del màster: el foment d'iniciatives empresarials.

“HI HA UNA ALTRA FORMA D'EMPRENDRE I GESTIONAR UNA EMPRESA”. Hi ha altres formes de crear empreses i, sobretot, hi ha capacitat creativa, innovadora i intel·lectual per a crear una empresa en funció d'uns objectius que no han de ser els mateixos per a tots els empresaris. Deixant evident en el desenvolupament d'aquest programa, d'una forma constant, la capacitat de construir a partir de la necessitat de tenir eines per al servei de la societat, ens centrem en l'alternativa de l'emprenedoria social i solidària.



El programa desenvolupat redefineix els perfils i les capacitats de construcció empresarial dels individus. Situa l'individu al centre del sistema econòmic, amb la construcció d'empreses per a satisfer necessitats humanes i no només economicofinanceres. L'individu s'apodera enfront d'un sistema econòmic.

Coneixedors de la dificultat conceptual i de com és d'adversa la realitat comuna per a comprendre i interioritzar la idea d'una construcció social i solidària d'empreses, el suport sobre casos reals ja existents, contrastats, amb èxit i/o viscuts en primera persona es converteix en la via de comunicació elegida i a seguir al llarg d'aquest mòdul. La base i argumentació teòrica té en tot moment el suport i s'assenta en i per realitats a la disposició de l'alumne. En qualsevol cas, atesa la densitat i la complexitat de les alternatives, el resultat buscat no és el control de les eines presentades, sinó el coneixement de la seua existència i l'assumpció de la capacitat personal que cadascun posseeix de cara al seu ús.

El programa s'inicia amb el perfil de l'emprenedor social com a resposta a la realitat de la nostra societat global per a construir a partir d'ell l'empresa social en el marc de l'economia social i solidària. Conseqüents amb aquesta forma d'empendre, l'estudi de viabilitat d'una empresa requereix una reordenació i adjectivació diferent per a donar com a resultat l'empresa social. La coherència en els criteris i la cerca de l'oportunitat atorga raó a la presentació d'eines (financeres, comercials, recursos humans i de gestió) que permeten construir l'empresa social i, posteriorment, gestionar-la amb coherència i oportunitat. L'última part del programa introdueix el valor social com a eix constructiu d'una economia social i solidària. El maneig del concepte i l'aprenentatge del seu cicle, com a part natural i necessària del cicle econòmic real, permetrà a l'empresa social rendibilitzar la seua gestió i, conseqüentment, crear uns beneficis majors que els beneficis que podria donar-li la gestió financera.

## **CONEIXEMENTS PREVIS**

### **Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació**

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

### **Altres tipus de requisits**

**MATERIA FOMENT D'INICIATIVES EMPRESARIALS:** Per a cursar aquesta assignatura amb bon aprofitament és convenient disposar d'una base de coneixement en el camp de l'emprenedoria i l'economia social, així com habilitats de cerca i anàlisi documental a través de les noves tecnologies. D'altra banda, és aconsellable que els alumnes tinguen inquietuds per l'economia, el món de l'empresa, etc.



## COMPETÈNCIES

### 2107 - M.U. en Cooperació al desenvolupament 11-V.2

- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Tindre criteris d'anàlisi de la realitat política, social, econòmica i cultural en la que es contextualitzen els enfocaments i temes de la nova cultura de la cooperació que promouen els organismes i les convencions internacionals
- Saber reconèixer les interrelacions entre els agents locals i els globals
- Conèixer l'entorn econòmic internacional per a identificar accions de desenvolupament viables en els mercats mundials

## RESULTATS DE L'APRENTATGE

- És capaç d'identificar els elements clau de la planificació estratègica.
- És capaç d'engegar un projecte en una entitat sense ànim de lucre.
- És capaç d'engegar polítiques de creació de noves empreses

## DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

### 1. Economia Social i Desenvolupament local

Fonaments de l'economia social. Organitzacions i empreses que formen part de l'Economia Social: Cooperatives, Associacions, Fundacions, Societats Laborals, ONG, Organitzacions voluntàries. Aspectes transversals de l'economia social. Processos que contribueixen a enfortir les entitats des de la perspectiva psicosocial.

### 2. Capital social per al desenvolupament local

El capital social com a recurs per al desenvolupament local. Recursos Humans, xarxes, lideratge i presa de decisions en l'entorn local. Participació sociocomunitaria: tècniques de concertació i integració de col·lectius. La cooperació empresarial a través del cooperativisme



### 3. Foment d'iniciatives empresarials

Creació i gestió d'empreses. Identificació i avaluació d'oportunitats empresarials. Formes jurídiques i aspectes legals. El Pla d'empresa. Finançament de la nova empresa. Instruments financers per a l'autoocupació: Els microcrèdits. Mesures i organismes de suport i ajuda a la creació de empreses

### VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	21,00	100
Tutories reglades	20,00	100
Seminaris	10,00	100
Pràctiques en aula	10,00	100
Altres activitats	5,00	100
Estudi i treball autònom	209,00	0
<b>TOTAL</b>	<b>275,00</b>	

### METODOLOGIA DOCENT

- Sessions presencials teòriques amb exposició de continguts bàsics del programa.  
Realització de seminaris com a espais per a la reflexió, posada en comú i aprofundiment dels continguts ja treballats per l'alumne amb anterioritat a través del seu treball autònom.
- Sessions presencials pràctiques en les quals s'utilitzaren estratègies metodològiques de resolució de problemes, estudi de cas i aprenentatge per projectes per a l'aplicació dels conceptes bàsics prèviament introduïts.
- Tutories en aula per a la resolució de dubtes i aclarir col·lectivament qüestions d'interès per a tots els alumnes/as en relació als continguts conceptuals o pràctics, així com el treball que hauran de realitzar de forma autònoma.

### AVALUACIÓ

Proves d'avaluació	40
Activitats i pràctiques dirigides en l'aula	10
Memòria	50
<b>TOTAL</b>	<b>100</b>

Per superar l'assignatura s'han d'aprovar amb un 5 tots els exercicis avaluable.

La còpia o plagi manifest de qualsevol tasca de l'avaluació suposarà la impossibilitat de superar l'assignatura, sotmetent-se seguidament als procediments disciplinaris oportuns. S'ha de tenir en compte que, d'acord amb l'article 13. d) de l'Estatut de l'Estudiant Universitari (RD 1791/2010, de 30 de desembre), és deure un estudiant abstenir-se en la utilització o cooperació en procediments fraudulents en les proves d'avaluació, en els treballs que es realitzen o en documents oficials de la universitat. Davant



pràctiques fraudulentas es procedirà segons allò establert pel “**Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentas a la Universitat de València**” (ACGUV 123/2020):  
<https://www.uv.es/sgeneral/Protocols/C83.pdf>

## REFERÈNCIES

### Bàsiques

- Materia Economía Social y Desarrollo Local
  - CHAVES,R. y PEREZ DE URALDE, TX (2012): La economía social y la cooperación al desarrollo, Publicaciones de la Universidad de Valencia, Valencia
  - CIRIEC (2012): La economía social en la Unión Europea, Comité Económico y Social Europeo, Bruselas. (Descargable en español: <http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/qe-30-12-790-es-c.pdf>)
- Materia Capital Social para el Desarrollo Local
  1. Rodríguez Modoño, P. (2013): El capital social como factor de innovación y desarrollo empresarial, Consejo Económico y social de Andalucía, Sevilla.
  2. Fuertes, A.M. et al. (2013): Las aportaciones del apoyo social al capital social: propuesta de un modelo integrado y convergente, Ciriec-España, nº 77 (descargable en: [www.ciriec-revistaeconomia.es](http://www.ciriec-revistaeconomia.es))

Chaves-Avila, R., Pérez de Uralde, J.M.(dirs) (2012): La economía social y la cooperación al desarrollo. Una perspectiva internacional. Valencia, Universitat de València.

- Materia Fomento de Iniciativas Empresariales
  1. Apoyo a Emprendedores:
  2. Cámara de Comercio: [www.camaras.org](http://www.camaras.org)
  3. Centro Europeo de Empresas Innovadoras (CEEI): [www.ceei.net](http://www.ceei.net)
  4. Instituto Valenciano de la Juventud (IVAJ): [www.ivaj.es](http://www.ivaj.es)
  5. Federaciones y Confederaciones Empresariales:
  6. Federación de Asociaciones Empresariales de Empresas de Inserción (FAEDEI): [www.faedei.org](http://www.faedei.org)
  7. Asociación Valenciana de Empresas de Inserción (AVEI): [www.aveiweb.org](http://www.aveiweb.org)
  8. Confederación Nacional de CEE (CONACEE): [www.conacee.org](http://www.conacee.org)
  9. Entidades y Redes vinculadas a la Economía Alternativa:
  10. Red de Redes de Economía Alternativa y Solidaria (REAS): [www.economiasolidaria.org](http://www.economiasolidaria.org)
  11. Fiare Banca Ética: [www.proyectofiare.com](http://www.proyectofiare.com)
  12. COOP57: [www.coop57.coop](http://www.coop57.coop)
  13. Coordinadora Estatal de Comercio Justo: [www.comerciojusto.org](http://www.comerciojusto.org)
  14. Observatorio Iniciativas de Economía Alternativa y Solidaria (IDEAS): [www.ideas.coop](http://www.ideas.coop)



- 15 Emprendedores Sociales:
- 16 Fundación Internacional Ashoka: [www.ashoka.org](http://www.ashoka.org)
- 17 Socialnest: [www.socialnest.org](http://www.socialnest.org)
  
- 18 Publicaciones:
- 19 Contreras R., Díaz B. y González N. (2007): Centros de Desarrollo de la Economía Social y Solidaria (CDESS). Valencia.
- 20 Lesmes, S. (2002): Manual para la aplicación de Cláusulas Sociales. Editorial Fundación Gaztelan y Obra Social de Caja Madrid. Pamplona.
- 21 Lesmes, S. (2006): Cláusulas sociales. Contratación Pública e inserción social. Edita Proyecto Lamegi (I. Comunitaria EQUAL). Bilbao.
- 22 Nittúa (2010): Documento divulgativo sobre el Trabajador Acompañante. Valencia.
- 23 Socorro F. (2010): Empleados sin sueños, empresas sin almas.
- 24 Robinson K. (2010): Sobre el talento, la capacidad y la evidencia de la creatividad humana.
- 25 Bacás J. (2010): Pregunta por la solución, no el problema.
- 26 Pérez J.C., Etxezarreta E. y Gurudi L. (2009): Economía social, empresa social y economía solidaria: diferentes conceptos para un mismo debate. Edita REAS Euskadi, Bilbao.
- 27 Contreras R., González N. y Valcárcel M. (2010): Valor social. Edita Nittúa, Valencia.
- 28 Contreras R. y González N. (2008): Guía para la creación de empresas sociales. Edita Equipo de Trabajo Compass, Castellón.
- 29 REAS Euskadi (2009): Batería de indicadores para auditoría social de la economía solidaria. Edita REAS Euskadi, Bilbao.
- 30 REAS (2011): Carta de Principios de la Economía Solidaria. Edita REAS- Red de Redes. Bilbao.
- 31 Valcárcel M. (2010): Valoración del impacto social de las caja de ahorro españolas: un método para el Área de Asistencia Social. Tesis Doctoral, Madrid.
- 32 González N. y otros (2008): El Trabajador Acompañante. Nuevo perfil en las estructuras empresariales. Edita Carena Editors, Valencia.
  
- 
- Chaves,R. y Zimmer,A. (dir) (2017): El tercer sector en España y en Europa. Crisis, barreras en su desarrollo y estrategias de resiliencia en los sectores de la acción social, la cultura y el deporte, Edl Universitat de València, Valencia.  
  
[http://p.u.v.es/el-tercer-sector-en-espa-a-y-en-europa.html?\\_\\_store=espanyol&\\_\\_from\\_store=valencia](http://p.u.v.es/el-tercer-sector-en-espa-a-y-en-europa.html?__store=espanyol&__from_store=valencia)
- -Evolución reciente de la economía social en Europa  
<https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/recent-evolutions-social-economy-study>
  
- La Guía laboral de la inserción de jóvenes en la economía social  
<http://ciriec.es/wp-content/uploads/2017/12/GUIA-LABORAL-ES.pdf>
  
- La economía social ante los conceptos emergentes en Europa (como economía colaborativa, del bien común, circular, etc..) <http://ciriec.es/novedades-bibliograficas/la-economia-social-valenciana->



ante-los-conceptos-emergentes-relacionados-en-europa/

### Complementàries

#### - Materia Economía social y desarrollo local

1 Observatorio iberoamer. del empleo y Economía social: [www.oibescoop.es](http://www.oibescoop.es)

2 DRAPERI, J.F. (2007): *Comprendre l'économie sociale*. Dunod, Paris.

3 GRAVALOS, M.A. (2002): *Economía Social*, Flumen ed., Oviedo

4 LAVILLE, J.L. et al (2006): *Economía Social y Solidaria*, edl OSCE, Buenos Aires.

5 DEFOURNY, J. et al (2001): *Economía social en el norte y en el sur*, Corregidor, B.A.

6 LIANZA, A. CHEDID, F. (org) (2012): *A economía solidaria na America Latina, realidades nacionais e politicas p*  
7

<http://portal.mte.gov.br/data/files/8A7C812D3CB58904013CB997701A2796/Economia%20Solid%C3%A1ra%20>

8 NOYA, A. (ed) (2007) *The social economy. Building inclusive economies*, OECD.

9 FONTENAUD, F. et al (2010): *Social and Solidarity Economy: Building a Common Understanding*, OIT, Ginebr

10 PEREZ DE URALDE, TX (2001): *La economía social en Iberoamérica, Análisis nacionales*, Fundación iber  
(Descargable en [www.ciriec.es](http://www.ciriec.es)).

11 Revista CIRIEC-España (2006), nº 52, *Economía Social y desarrollo territorial*

12 Revista CIRIEC-España (2002), nº 41, Número especial "Agricultura y cooperativismo

Descargables en: [www.ciriec-revistaeconomia.es](http://www.ciriec-revistaeconomia.es) (claves: ciriec y ciriec)

#### - Localización: La Universitat de València - Estudi General dispone de un centro de documentación especializado en Economía Social y Cooperativa, el CIDEC -Centro de Información y Documentación sobre Economía Pública, Social y Cooperativa-, situado en el Campus dels Tarongers, Biblioteca Central Gregorio Mayans, 1ª planta. Los estudiantes de esta Universitat pueden acceder libremente a sus fondos. Toda la bibliografía del programa se encuentra en dicho centro. Campus Tarongers, Biblioteca central, 1º piso. 46.022 Valencia Tlf: (96) 382.84.91

<http://www.uv.es/cidec>

#### - Materia Capital social para el desarrollo local

1. BoUrdieu, Pierre (1986). *The forms of Capital*, en *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*, New York: Greenwood Press.

2. CaraccioloBasco, M. y FotiLaxalde, M. P. (2003): *Economía solidaria y capital social*. Ed. Paidós. Argentina.

3. CEPAL (2003): *Capital Social y reducción de la pobreza en América Latina y Caribe* CEPAL y Universidad de Michigan.

4. Coleman, J.S. (2000), *Social Capital*. En Coleman, J., 2000, *The foundations of social theory*. Belknap Harvard.

5. Grannovetter, Mark S. (2000), *La fuerza de los vínculos débiles*. *Política y Sociedad*, 33, pp. 41-56

6. Lin, N. (2001) *Social Capital. A Theory of Socials Structure and Action*. Cambridge University Press

7. Marcuello, C. (2007): *Capital social y organizaciones no lucrativas. El caso de las ONGD*, Fundación BBVA.

8. Putnam, R.D. (1993), *Making Democracy Work. Civic traditions in modern Italy*, Princeton University Press, New Jersey

El profesor indicará bibliografía complementaria, en su caso, en los temas correspondientes del



programa.

- Materia Fomento de iniciativas empresariales

El material complementario empleado en las clases (presentaciones, vídeos, etc.) será facilitado a través del Aula Virtual.

